

El bou i la mula

Butlletí d'ordre intern

n. 0

Abril de 1999

Editorial

EL BOU I LA MULA es presenta com a grup d'opinió i recerca sobre el món del pessebre.

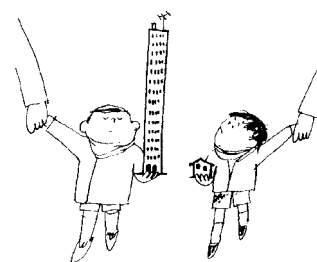
Aquest col·lectiu vol aportar al món pessebrístic i de la cultura popular un espai de trobada i d'intercanvi per a pessebristes, entenent aquest terme en un sentit molt ampli, no només constructors de pessebre artístic o popular, sinó afeccionats al món del pessebre, al col·leccionisme, a la recerca, a la divulgació...

Pretenem ser un grup de recerca, de nous estils, de nous llenguatges, de noves tècniques, de persones que estimen el pessebre. Entenem que el pessebrisme no es redueix a la clàssica construcció del pessebre, per això volem fomentar el diàleg entre totes les persones que d'una manera o altra tenen el pessebre com a centre de la seva afecció.

Volem ser un grup d'opinió, on es puguin intercanviar punts de vista no només tècnics, sinó estètics, de gestió, on es pugui exercir de manera dialogant una crítica pessebrística que ajudi a millorar tots els aspectes relacionats amb aquest art.

El nom del grup EL BOU I LA MULA vol expressar un inequívoc lligam de la nostra proposta amb el pessebre i alhora, pel caràcter apòcrif d'aquests entranyables personatges, un esperit de descentrament i d'obertura.

El grup promotor

Cesc

Extret de Jordi Dalmau
i Corominas, *El pessebrisme*.
Girona, 1992

El pessebre a la ràdio

L'associació de pessebrisme EL BOU I LA MULA ha de procurar com a activitat prioritària en aquests inicis la recerca i la difusió del pessebrisme. En la darrera reunió del 27 de febrer vaig proposar com a possible activitat el disseny d'un espai radiofònic sobre pessebrisme amb la intenció de "vendre'l" a alguna emissora.

La idea, que ja feia temps que em voltava pel cap, esclata tot escoltant la nova emissora Catalunya Cultura. Un espai radiofònic durant la temporada pessebrística a l'estil dels programes de castells o de sardanes. Un espai monogràfic sobre l'activitat i l'actualitat del món pessebrístic. Entenc que la temporada d'aquest programa, almenys inicialment, hauria de ser molt reduïda, però també és cert que seria una iniciativa interessant i innovadora (no en tinc notícia de cap altra).

Veient els objectius d'aquesta emissora veiem que té com a prioritat la difusió de nous creadors i d'aquells àmbits de la cultura que no tenen canals propis. És innegable que aquest projecte entra de ple en aquest objectiu.

El *target* d'aquest espai serien en un primer moment els pessebristes de les associacions i afeccionats al pessebrisme, i en un segon moment el públic en general que és sensible a la cultura popular. El pessebrisme és una activitat força practicada fora de l'àmbit de les associacions, si ens atenem al moviment de vendes que any rera any genera.

L'espai hauria de començar a principis de novembre per acabar el primer cap de setmana després de Reis, fent un total d'uns deu programes. Inicialment penso que s'hauria d'incloure en la franja horària de treball dels pessebristes. Això generaria comentari i debat dintre de les associacions. Per tant, els divendres i dissabtes a la nit o dissabtes i diumenges a la tarda seria l'horari ideal. La franja de programes actual, però, no lliga amb aquesta proposta. El programa de cultura popular el fan els dissabtes al matí.

L'estructura de l'espai hauria de tenir moments d'informació, de formació i de comentari, podent tenir seccions com: Entrevista, Actualitat pessebrística, Contrapunt (comentaris), Formació teòrica, Publicacions, Internet, Música, Rutes pessebrístiques, Trucades dels oients, El consell tècnic, El poema,...

Cada setmana tindrà un tema central, d'acord amb les exigències del calendari, el ventall de temes i de personatges és molt extens, tant que ja tenim programa per unes quantes temporades. Cada vegada crec més en el projecte. A finals d'abril podria estar tancat i anar a presentar-lo a emissora. Si la resposta no és del tot positiva cal provar a altres emissores: Radio 4, Radio Estel,...

Enric Benavent i Vallès

La Parada de l'Antonio

A continuació us farem cinc cèntims sobre una parada de figures de pessebre.

Situació: A la Fira de Santa Llúcia de Mataró (Plaça de Santa Anna).

Dates: Del 28 de novembre fins al 23 de desembre.

Qui la porta: L'Antoni Llorenç i en Carles Dresaire.

Què venem: Fang: Castells, Mayo, Ramírez, Cuenca, Olot i Puig; Plàstic: Fabregat, Oliver i Puig. Producció pròpia: animals i caganer de fang (exclusius); Figura antiga i restes: popular, Ortigas, Serrano, guix, etc.

Història: L'Antonio Campdepadrós i Pou (a.c.s) era el propietari de la parada, i ens va deixar el 5 de juny de 1997. Des que era petit ja ajudava als seus pares, en "Pepitu" (a.c.s) i la Sra. Lluïsa Pou (a.c.s), a muntar la Parada. La tradició de vendre figures de pessebre per Nadal, ja venia del seu avi, per part de mare. Quan a Mataró no es feia la Fira de Santa Llúcia, la Parada de l'Antonio ja existia i Nadal rera Nadal estava a la Plaça de Santa Anna. El nom de la parada és en record de l'Antonio Campdepadrós.

Internet:

<http://www.ictnet.es/+cdresair>

E-mail: cdresair@cetib.ictnet.es

Carles Dresaire i Gaudí

El meu pessebre

Des dels meus primers records els pessebres formen part de la meva infantesa, del meu Nadal rural; fets a casa: a l'entrada l'*oficial* amb suro i figures de fang com cal, i a la volta del porxo, el meu pessebre de jugar amb figures arreplegades o retallades d'un TBO. Si a aquests fets plens d'il·lusió, art i fantasia familiar hi adjunto que al voltant de la taula del menjador he vist néixer bona part del primer pessebre vivent de Catalunya, on pastors de carn i os compartien mentre berenaven idees, rialles i vestuari, potser hi puc trobar l'inici del meu pessebrisme interactiu amb les gents, les idees i els materials.

En l'actualitat, tot i que al meu Nadal no hi falta un pessebre a l'empordanesa, tradicional, costumista i amb regust d'estil gavarrenc (suros, sorra, molsa i atzavares), des de fa més de quinze anys m'enfronto amb la realitat del Nadal social, amb la particularitat de les intervencions en grans espais i dins d'un joc de *performers*, dono vida als meus pessebres.

Acostumo a parlar d'escenografia de la pregària, doncs habitualment els realitzo dins d'esglésies. Parteixo d'una interacció amb els grups parroquials, i previ consens de la particular litúrgia del moment, logo o campanya, m'engresco en el joc de la creació, sempre al voltant del misteri, però lligant nous materials, sensacions i sentiments.

Sempre que puc incorpore accions i moviments de les persones que viuen aquella nit de Nadal, a fi que el resultat plàstic-visual formi part directa de la seva celebració: participació, presentació, textos, targetons, records, jocs d'il·luminació,...

Pel meu treball em centro en els conceptes de la psicopedagogia de l'expressió i de com la persona es relaciona amb el seu entorn immediat. Intento jugar activament a partir de les meves capacitats receptiva, creativa i expressiva, a fi de situar-me en la realitat i el context que el grup parroquial proposa o està duent a terme. En aquest sentit he contat amb el suport, la confiança i el treball de la diversa gent que ha format part de l'equip de litúrgia de la Parròquia de Santa Dorotea de Barcelona.

Tot sovint el pessebre va lligat a les accions o intervencions que ja durant l'Advent es fan dins del temple, i porta adjuntes frases o elements que després formaran part del muntatge pessebrístic, amb la finalitat de donar un sentit de lligam tant teòric com visual. Amb la utilització d'eines escenogràfiques i de jocs plàstic-volumètics intento complementar la litúrgia i el personal sentiment d'aquells moments propis i del grup humà que m'acull l'obra.

Josep M. Font

L'entrevista

La Noemí és una jove mataronina que treballa d'auxiliar administrativa. Per guanyar uns diners de més va decidir, ara fa uns anys, dedicar-se a fer casetes de suro pels pessebres. Casetes de suro?

N. Sí. Les casetes les fabrica una empresa que té un gran magatzem a un poble del Maresme. Des d'allà distribueixen gairebé tota la feina a fora: et porten el suro, t'ho porten tot, i tu amb allò fas les casetes. El suro, per exemple, et ve a tires; aleshores cal tallar la façana, després fer-li les portes, i també les finestres, amb un retolador dibuixar tots els marcs... Et donen una mostra de la caseta i les plantilles, i a partir d'aquí s'ha d'anar tallant el suro i encolant... Abans ho feien amb cola blanca, però quan m'ho van donar per fer la prova ho vaig fer amb silicona, aquesta de pistola calenta, i va molt bé; és *súper-ràpid*. Des d'aleshores fem totes les casetes així.

Sempre fas el mateix model de caseta?

N. No, són tres models els que faig normalment. Després, cap a final d'any, faig un altre model que és una casa més grossa, que aleshores va amb serradures. Has d'anar al bosc a buscar molsa (perquè aquest model també porta un tros de molsa natural). És entretingut, eh!

Però tinc entès que vas molt ràpid...

N. Sí, com una màquina! En faig unes 3.600 al mes...

I tardes molt en fer una casa?

N. No gaire. Les casetes les faig per tandes. Primer faig totes les façanes, i així.

A part, pot semblar que necessitis molt d'espai, però ho vaig posant tot en caixes i ho apilono; aleshores quasi no necessito espai. Amb el temps he anat millorant el sistema. Al principi no les feia pas ni volent, les 3.600 casetes al mes; en feia la meitat, si la feia!

Coneixeries les teves casetes, en una botiga?

N. No. Són totes fetes iguals i a més a més les posen en caixes. N'hi van 30 per caixa.

I aquesta fàbrica es dedica a fer només casetes de pessebre?

N. No. També fan pous, figures de plàstic,... de tot. I ho comercialitzen tot ells mateixos. Les casetes que jo faig es poden trobar a *El Corte Inglés*, a moltes paradetes de la fira de Santa Llúcia,... i a les botigues de *tot a 100!* Pensa que és una empresa familiar i que s'hi dedica tota la família. La nau que tenen és molt gran, impressionant, i donen treball a molta gent. En molts casos, però, són jubilats que per fer quatre calerons fan algunes casetes al mes...

I les figures de plàstic, també les fan ells?

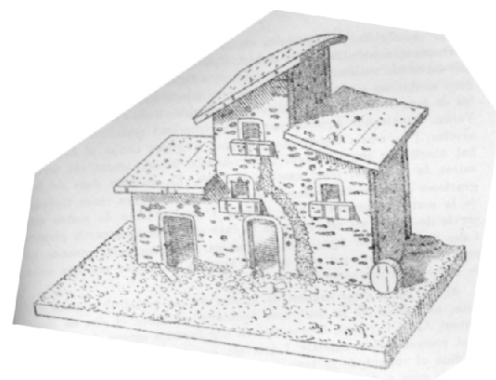
N. No. Les compren. I la majoria són de la Xina. El que es fa aquí són les casetes...

I com és que vas començar a fer aquesta feina?

N. El meu germà coneixia una noia que ho feia. En vaig fer unes de prova i, mira... A part a mi m'agraden les coses manuals i se'm dona bé. Com que hi guanyo "peles" i m'agrada, doncs... Fixa't que aquest any vaig retardada, però normalment començo a fer-ne el mes de febrer. Pensa que porto des de Nadal que no en faig ni una i...

Tens el "mono"?

N. Sí, sí, tinc el "mono" de les casetes!

Albert Dresaire